

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821202075
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5821202075.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Martiny Mochnáčovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: C. B., nar. XX.XX.XXXX a R. B., nar. XX.XX.XXXX, obidve trvale bytom ako rodičia, obidve zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, deti rodičov: matky R. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. č. X, XXX XX K., a otca C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. č. X, XXX XX K., aktuálne bytom K. XXX, XXX XX K., L. P. B., v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom, v štádiu rozhodovania o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 13P/51/2021-15 zo dňa 13.12.2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č. k. 13P/51/2021-15 zo dňa 13.12.2021 **m e n í t a k, ž e:**

Maloleté deti C. B., nar. XX.XX.XXXX a R. B., nar. XX.XX.XXXX, dočasne **z v e r u j e** do osobnej starostlivosti otca.

Matka je **p o v i n n á** dočasne platiť výživné na maloletého C. B., nar. XX.XX.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov mesačne, vždy do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred, k rukám otca.

Matka je **p o v i n n á** dočasne platiť výživné na maloletú R. B., nar. XX.XX.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov mesačne, vždy do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred, k rukám otca.

Vo zvyšnej časti návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

Toto neodkladné opatrenie zanikne dňom právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v konaní aktuálne vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 13P/51/2021.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia.
2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec sa návrhom doručeným súdu dňa 23.11.2021 domáha vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zveril maloletého C. a maloletú R. do jeho osobnej starostlivosti, s tým, že právo zastupovať a spravovať majetok maloletých detí by mali obaja rodičia. Zároveň žiadal, aby súd matku zaviazal povinnosťou prispievať výživným na každé z maloletých detí sumou 50,00 eur mesačne. Styk matky s maloletými deťmi nežiadal upraviť. Súčasne sa otec vo veci samej domáhal rovnakej úpravy rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Svoj návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletých detí žijú v spoločnej domácnosti od roku 2009

v manželskom zväzku, z ktorého pochádzajú obidve maloleté deti. Výchovu maloletých detí zabezpečuje matka, ktorá ale má problém s požívaním alkoholu (cca pred pol rokom absolvovala protialkoholickú liečbu vo Veľkom Záluží, ktorú ukončila v mesiaci august). Táto liečba trvala 3 mesiace a od toho času matka abstinovala 2 mesiace). Mesiac pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na súd začala matka znovu v značnej miere požívať alkohol. Pije vodku s džúsom, víno, niekedy aj 0,7 l vodky, následne ide spať a spí aj 3x denne. Otec pracoval turnusovo v Nemecku, a to tak, že bol 3 týždne v zahraničí a 1 týždeň doma. Keď však zistil, že matka maloletých detí požíva, alkohol zavolať súrodencom, resp. švagrovcom, aby vzali maloleté deti do svojej starostlivosti. Otec je rozhodnutý, že do zahraničia už nepôjde pracovať. Má dohodnutú prácu v obci K.. V čase jeho neprítomnosti by mu so starostlivosťou o deti vedela pomáhať jeho matka alebo jeho brat, prípadne blízka rodina. Podľa názoru otca zatiaľ zo strany matky nedochádza k zanedbávaniu maloletých detí, no je tu obava, či sa deťom v čase opitosti matky niečo nestane. Viackrát sa totiž stalo, že deti boli samé.

3. Okrem tvrdení produkovaných otcom maloletých detí mal okresný súd k dispozícii aj správu kolízneho opatrovníka zo dňa 02.12.2021 o prešetrení pomerov v rodine. Kolízny opatrovník vykonal pohovor s rodičmi a maloletým C.. Vyjadrenia matky sú v rozpore s vyjadreniami otca. Matka je na materskej dovolenke s maloletou R.. Uviedla, že v súčasnej dobe nepožíva alkoholické nápoje, o maloleté deti sa vzorne stará a v čase jej starostlivosti im nič nechýba. Matka popiera požívanie alkoholických nápojov v takej miere, ako ich prezentuje otec. Postúpila protialkoholickú liečbu pobytovou formou, ktorá bola ukončená v mesiaci august 2021. Od toho času sa len párkrát stalo, že si dala pivo alebo vodku, no len pohárik - dva večer po tom, ako maloleté deti uloží spať. Ďalej matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že s manželom prekonávajú ťažšie obdobie, dochádza medzi nimi k výmenám názorov. Domnieva sa, že je to zo žiarlivosti na strane otca maloletých detí. Naposledy matka po hádke opustila spoločnú domácnosť bez detí, do ktorej sa nevrátila aj 2-3 dni po sebe. Údajne chcela vedieť, či sa vie otec o maloleté deti postarať. Otec detí pracuje v obci vo firme zameranej na drevársku výrobu. Matke maloletých detí sa snaží dohovárať, aby s alkoholom prestala, avšak neúspešne. Keď bolo matke bránené v užívaní alkoholu, jej správanie bolo agresívne voči nemu a tiež voči maloletým deťom. Podľa tvrdení otca matka začala domácnosť opúšťať a deti ostávali samé. Vefakrát na maloletú R. dohliadal brat C.. Otec tiež pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že maloletého C. matka posielala na nákup do neďalekého obchodu, kde mal okrem stravy nakúpiť i alkohol - pivo, vodku. Ak to nedoniesol, matka ho fyzicky potrestala. Záverom kolízny opatrovník uviedol, že zistil, že starostlivosť o maloleté deti zabezpečujú obaja rodičia. Vzťahy a komunikácia medzi rodičmi sú narušené z dôvodu častých hádok súvisiacich s požívaním alkoholu na strane matky. Na základe zhodnotenia situácie detí a rodiny kolízny opatrovník ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately určil mieru ohrozenia detí a v rodine vykonáva opatrenia OSPDaSK od obdobia 2021, ktoré sú zamerané na elimináciu požívania alkoholických nápojov u matky.

4. Po preskúmaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie dospel k záveru o jeho nedôvodnosti. Za popísaného stavu otec neosvedčil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali naliehavosť a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania v zmysle podaného návrhu. Pokiaľ potrebu nariadenia neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti otec odôvodňoval tým, že matka vo väčšej miere požíva alkoholické nápoje (z ktorého dôvodu môže byť ohrozené aj zdravie maloletých detí), sám následne uviedol, že zo strany matky vo vzťahu k deťom nedochádza k zanedbávaniu. Je zrejmé, a táto skutočnosť vyplýva aj zo správy kolízneho opatrovníka, že matka požíva alkoholické nápoje. Či je to v rozsahu, ktorý môže v čase rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia nejakým spôsobom ohroziť maloleté deti, však konajúci súd len z podaného návrhu nemohol zistiť. V čase rozhodovania prvoinštančného súdu reálnu starostlivosť o deti zabezpečovali obaja rodičia, ktorí žijú v spoločnej domácnosti. Deti teda už v starostlivosti otca reálne sú. Nie je preto dôvod riešiť vzniknutú situáciu neodkladným opatrením. Otec v návrhu neuviedol, že má v záujme sa s deťmi odsťahovať z dôvodu ich bezpečia zo spoločnej domácnosti. Nariadené neodkladné opatrenie by tak nič nezmenilo na súčasnom stave, keďže v čase, keď sa otec zdržiava v práci, bude starostlivosť o maloleté deti naďalej zabezpečovať ich matka. Nariadenie neodkladného opatrenia v časti určenia výživného by prichádzalo do úvahy, ak by si matka neplnila svoju vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. Vzhľadom na skutočnosť, že matka sa osobne stará o maloleté deti, však súd toto nemohol konštatovať. Navyše, matka je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke s maloletou R., a preto by nebolo možné bez dôkladného dokazovania stanoviť výšku výživného, nakoľko súdu nie sú známe jej iné príjmy. Z uvedených dôvodov súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

5. Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletých detí, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd jeho návrhu na vydanie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a súčasne upraví styk matky s maloletými deťmi len za jeho prítomnosti a tiež určí starú matku maloletých detí P. B., bytom K. XXX, za ich opatrovatelku v čase jeho neprítomnosti.

6. Otec vo svojom oprávnom prostriedku poukázal na novovzniknutú situáciu, ktorá nastala po rozhodnutí súdu prvej inštancie. Dňa 07.12.2021 sa matka odsťahovala z miesta jej trvalého pobytu. Odišla zo spoločnej domácnosti k svojmu priateľovi V. A. do obce Y. Q., kde organizujú párty a matka často konzumuje alkohol. Otec sa spolu s maloletými deťmi odsťahoval ku svojej matke (stará matka maloletých detí), ktorá býva tiež v obci K. a pomáha mu s výchovou detí v čase, keď je v práci. Matka si v podnapitom stave chodila prevziať maloleté deti a vozila ich ku svojmu priateľovi do Y. Q., s čím však otec nesúhlasil. Ďalej otec poukázal na incident zo dňa 13.12.2021, keď bola matka so svojim priateľom a maloletou R. na pizzu, pričom sa s otcom dohodla, že dovezie dcéru do 19.00 hod. Po telefonickom kontakte otca o 19.00 hod. si otec prišiel pre maloletú do miesta bydliska priateľa matky maloletých detí. Matku vtedy ani nevidel. Maloletú R. obliekol jej priateľ zjavne nevhodne na aktuálne počasie a odovzdal ju otcovi, o čom svedčia fotky maloletej R. z uvedeného dňa pripojené v prílohe. Druhý incident sa stal dňa 24.12.2021, keď po pohode rodičov mala maloletá tráviť čas s matkou do 19.00 hod. a potom ju mala matka doviezť naspäť k otcovi. Nestalo sa tak, a preto otec išiel pre maloletú dcéru so synom C. do miesta bydliska priateľa matky maloletých detí, kde bola matka značne pod vplyvom alkoholu. Maloletú R. sa zdráhala vrátiť, no nakoniec ju odovzdala otcovi. S poukazom na uvedené otec trval na podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom v upravenom znení.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 21.02.2022 k odvolaniu otca uviedol, že z tvrdení otca zistil, že matka maloletých detí opustila spoločnú domácnosť dňa 07.12.2021 a vrátila sa do nej až dňa 04.01.2022. Tento stav však vydržal len 3 dni a opätovne sa vrátila za priateľom do Y. Q.. Dňa 10.01.2022 v domácnosti priateľa matky maloletých detí zasahovala polícia, nakoľko matka bola po vplyvom alkoholu a odmietala otcovi odovzdať maloletú R.. Podľa tvrdení otca bola matka dňa 31.12.2021 hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v HNŠP v Trstenej z dôvodu nadmerného požitia alkoholických nápojov (3,84 promile). Dňa 01.01.2022 na tomto oddelení zasahovala polícia pre nevhodné správanie matky vo vzťahu k lekárke. Kolízny opatrovník popísal aj incident zo dňa 23.01.2022, kedy bol v podvečerných hodinách kontaktovaný políciou zamestnanec oddelenia SPODaSK v služobnej pohotovosti s tým, že v domácnosti priateľa matky maloletých detí zasahuje polícia z dôvodu, že matka je opitá a odmieta otcovi odovzdať maloletú R.. Následne bol pracovník oddelenia SPODaSK v služobnej pohotovosti políciou opätovne kontaktovaný s tým, že matka asi po 15 minútach zaspala a otec vzal maloletú domov. Podľa zistení kolízneho opatrovníka starostlivosť o maloleté deti reálne zabezpečuje len otec s pomocou starej matky a brata. S matkou sa kolíznemu opatrovníkovi nepodarilo skontaktovať. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam kolízny opatrovník prezentoval názor, že aktuálne je vhodné návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť s tým, že styk matky s maloletými deťmi by bol realizovaný za prítomnosti otca.

8. Dňa 21.02.2022 odvolací súd kontaktoval poverenú pracovníčku kolízneho opatrovníka maloletých detí Mgr. V. T. so žiadosťou o poskytnutie aktualizovaných informácií o rodine B. . Menovaná uviedla, že zo strany polície nemajú doručené žiadne listiny týkajúce sa zásahov z popisovaných incidentov. Mala však vedomosť o tom, že dňa 12.02.2022 došlo k ďalšiemu incidentu na adrese trvalého pobytu rodičov maloletých detí, pričom matka maloletých detí pristúpila k oznámeniu z podozrenia z priestupku proti občianskeho spolunažívaniu na OO PZ Námestovo. Podľa informácii kolízneho opatrovníka je matka aj so svojím priateľom aktuálne v zahraničí na bližšie neuvedenej adrese.

9. Poverený príslušník OO PZ Námestovo mjr. JUDr. C. C. na žiadosť odvolacieho súdu dňa 23.02.2022 predložil do spisu Úradný záznam hliadky z incidentu zo dňa 23.01.2022 v mieste bydliska priateľa matky maloletých detí, z ktorého vyplynulo, že služobná hliadka bola v predmetný deň v podvečerných hodinách vyslaná po oznámení otca maloletých detí na uvedené miesto s tým, že matka maloletých detí má byť pod vplyvom alkoholu a opakovane odmieta vydať otcovi maloletú R.. Otec maloletých detí v sprievode hliadky zazvonil a po otvorení priateľom matky vstúpil do rodinného domu. Matka maloletých detí podľa tvrdení jej priateľa spala. Priateľ matky dovolil otcovi zobrať veci maloletej aj samotnú maloletú a rodinný dom opustili. Zo zápisu je zrejmé aj kontakty so zamestnancom oddelenia SPODaSK v služobnej pohotovosti zo strany konajúcej policajnej hliadky.

10. Zároveň bola krajskému súdu zo strany povereného príslušníka OO PZ Námestovo na žiadosť predložená aj Správa o výsledku objasňovania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1, písm. e) zákona č. 372/90 Zb. o priestupkoch pod č. p. ORP-P-21/NO-2022 zo dňa 23.02.2022. Vyplýva z nej, že dňa 13.02.2022 matka maloletých detí oznámila podozrenie z priestupku proti občianskeho spolunažívaniu, ktorého sa mal dopustiť jej manžel (otec maloletých detí) tým, že dňa 12.02.2022 v čase okolo 19.00 hod. v Obci K. na mieste trvalého bydliska rodičov a maloletých detí mal matke vulgárne nadávať a fyzicky ju napadnúť, čím jej mal spôsobiť drobné ublíženie na zdraví, ktoré si vyžiadalo prvotné lekárske ošetrenie s predpokladanou dobou liečenia 7 dní bez obmedzenia dotknutej osoby v obvyklom spôsobe života. Zo správy vyplýva popis incidentu z pohľadu matky maloletých detí, podľa ktorej ju mal manžel na adrese trvalého pobytu sexuálne obťažovať a keď odmietla intímny pomer, manžel ju mal fyzicky napadnúť a verbálne na ňu útočiť. Po tomto incidente mal manžel odísť autom preč. Svedkom incidentu nebol nikto ďalší. Otec maloletých detí k incidentu uviedol, že asi o 21.30 hod. sa manželka vrátila od susedky s maloletou dcérou R., pričom matka bola pod silným vplyvom alkoholu. Otec chcel maloletú zobrať preč, na čo ho manželka začala fyzicky napádať a zamkla sa v spálni. Po nevyhovenej žiadosti o otvorenie dverí tieto otec maloletých detí nasilu otvoril, vzal maloletú R. na ruky a pri odchode ho matka začala fyzicky napádať. Otec maloletých detí manželku udrel otvorenou dlaňou do oblasti tváre a zavolał švagrinej, aby prišla po maloletú R. a zobrala ju. Následne z rodinného domu odišiel aj on. Ďalej uviedol, že manželku sexuálne neobťažoval, ani ju fyzicky nenapádal, maximálne jej v zlosti vynadal. Podané oznámenie matky považuje za vykonštruované, keďže otec maloletých detí podal na priateľa matky trestné oznámenie ohľadne ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Vysvetlenie vo veci podala aj švagriná otca maloletých detí, ktorá popisovanému incidentu uviedla, že dňa 12.02.2022 v čase okolo 13.30 jej zavolała matka maloletých detí s tým, že ju manžel fyzicky napáda, na základe čoho sa na miesto incident vybrala. Pri príchode na miesto videla matku maloletých detí pod silným vplyvom alkoholu, ako strká do otca maloletých detí, pričom maloletú R. zobrala do auta a šla s ňou k starej matke maloletých, kam po chvíli prišiel aj otec. Matka maloletých detí podľa vyjadrení švagrinej otca nejavila známky zranenia, neplakala a nestožovala sa na žiadne bolesti.

11. Ďalšie podania účastníkov konania v rámci odvolacieho konania neboli produkované.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP a toto rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmenil spôsobom vyjadreným vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Na účely Civilného mimosporového poriadku sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie, ak z povahy veci nevyplýva inak (§ 2 ods. 2 CMP).

15. Podľa § 111 písm. b), c) CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, výžive maloletého.

16. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

17. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

18. Podľa § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju výživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (§ 62 ods. 3 Zákona o rodine).

20. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma 99,56 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené nepĺnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

21. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu nepredstavuje rozhodnutie vo veci samej, ale jedná sa o rozhodnutie súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

22. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia zisťuje súd len elementárne skutočnosti, ktoré majú byť základom pre nariadenie neodkladného opatrenia. Úlohou konajúceho súdu bolo v danom prípade posúdiť otázku zverenia maloletého do osobnej starostlivosti jedného z rodičov a otázku zmeny výživného na základe osvedčených skutočností, ktoré sa javili ako nanajvyš pravdepodobné. Nebol tu priestor na vykonávanie rozsiahleho dokazovania, keďže by to poprelo podstatu a logiku neodkladného opatrenia ako rýchleho nástroja na úpravu právnych pomerov účastníkov konania. Prvoinštančný súd tak musel svoje posudzovanie predmetnej právnej otázky, s prihliadnutím na časové hľadisko rozhodovania o neodkladnom opatrení, „obmedziť“ len na hodnotenie vyjadrení účastníkov konania v ich podaniach.

23. V súvislosti s ustanovením § 329 ods. 2 CSP, podľa ktorého pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, odvolací súd dáva do pozornosti mimosporový charakter vedeného konania a zároveň na jeho predmet - konanie o návrhu rodiča na nariadenie neodkladného opatrenia v súvislosti so starostlivosťou súdu o maloleté deti. Z daného titulu je povinnosť súdu zisťovať (v štádiu konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenie minimálne osvedčiť) skutočný stav veci a konať z úradnej moci/povinnosti určujúca a fakticky vylučuje aplikovateľnosť § 329 ods. 2 CSP, podľa ktorého je pre neodkladné opatrenie rozhodujúcim stav v čase vydania uznesenia okresného súdu. Je úplne neúčelné rozhodovať vyložene formálne podľa stavu v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ak z obsahu súdneho spisu je zrejmé „zmena pomerov“, ktorá by súčasne s takýmto rozhodnutím si vyžadovala aj vydanie (ex offa) ďalšieho rozhodnutia súdu.

24. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade aktuálne otec osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov formou nariadenia neodkladného opatrenia upravujúceho dočasné zverenie maloletých detí do starostlivosti otca ako aj dočasného učenia výživného matky na maloleté deti v nevyhnutnej miere.

25. Od času rozhodnutia súdu prvej inštancie sa podstatným spôsobom zmenili faktické pomery rodičov, ako aj samotných maloletých detí. Zatiaľ, čo predtým rodičia spolu s maloletými deťmi bývali v spoločnej domácnosti na adrese ich trvalého pobytu (K. č. 3), od decembra 2021 sa otec spolu s maloletými fakticky zdržiava na adrese bydliska jeho matky (starej matky maloletých detí na adrese K. č. XXX) a matka maloletých detí zasa na adrese bydliska jej priateľa v Y. Q.. Navyše, z telefonického kontaktu s povereným pracovníkom kolízneho opatrovníka vykonaného dňa 21.02.2022 vyplynulo, že matka sa aktuálne nachádza v zahraničí na neznámej adrese, kde aj so svojím priateľom pracuje.

26. Výrazná zmena v súvislosti so starostlivosťou rodičov o maloleté deti je zrejme jednak z vyjadrení otca maloletých detí, kolízneho opatrovníka, ako aj z celkového popisu aktuálnej situácie v súvislosti so starostlivosťou rodičov o maloleté deti, zistenej aj na základe evidovaných incidentov účastníkov konania. Aktuálne sa javí, že faktickú starostlivosť o maloleté deti vykonáva ich otec. Zmienky o starostlivosti matky o deti sa týkajú len kratších časových úsekov, pričom v prevažnej miere sa jedná len o maloletú R..

27. Zároveň je potrebné upriamiť pozornosť aj na skutočnosť osvedčenú v tomto štádiu konania, že od času rozhodovania prvoinštančného súdu došlo medzi rodičmi ku viacerým incidentom, ktorých spoločným menovateľom a zároveň katalyzátorom sporov sa aktuálne javí požívanie alkoholu matkou maloletých detí v neprimeranej miere. Uvedené zistenie nevychádza len z tvrdení otca maloletých detí. Stav silnej opitosti matky popísala [] pri podávaní vysvetlenia o incidente zo dňa 13.02.2022 aj švagriná otca maloletých detí. Hodnotiaci záver o požívaní alkoholických nápojov v značnej miere aj v prítomnosti maloletej R. je zrejмый aj z vyjadrení kolízneho opatrovníka.

28. V rámci konania o neodkladnom opatrení vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti, prihládajúc na osobitosti daného typu konania, mal odvolací súd na podklade tvrdení otca maloletých detí a kolízneho opatrovníka osvedčené, že maloleté deti aktuálne bývajú [] so svojim otcom u starej matky (matky otca), ktorý zároveň vykonáva plnohodnotnú starostlivosť o maloleté deti a zároveň neboli u neho odvolacím súdom zistené žiadne nedostatky v jej poskytovaní. Matka maloletých detí sa v priebehu konania nijakým spôsobom nevyjadrila. Ani poverenému pracovníkovi kolízneho opatrovníka sa s ňou v rámci prešetrenia pomerov v rodine nepodarilo skontaktovať za účelom zisťovania vnímania vzniknutej situácie ňou samotnou, no aj bez jej vyjadrenia sa z popisu skutočností posledných pár týždňov, ako aj z hodnotiacich úvah kolízneho opatrovníka, javí takýto stav ako najpravdepodobnejší. Zároveň odvolací súd prihládol aj skutočnosť uvedenú kolízny opatrovníkom, že matka je aktuálne pracovne odcestovaná mimo Slovenskú republiku.

29. Absencia dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi konania do rozhodnutia vo veci samej, ktorá by reagovala na osvedčený stav, by sa v danom prípade javila nelogická, keďže súd je vo veciach starostlivosti o maloletých povinný prihliadať na zmenu pomerov [] od posledného rozhodovania riešenej právnej otázky, t. j. v danom prípade od rozhodovania súdu prvej inštancie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Rovnako je potrebné prihliadať aj na najlepší záujem maloletých detí, ktoré majú aktuálne u svojho otca, s prihliadnutím na osvedčené skutočnosti, zabezpečenú primeranú starostlivosť.

30. S poukazom na uvedené tak odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že nariadil neodkladné opatrenie v rozsahu dočasného zverenia maloletých detí [] do starostlivosti otca.

31. V nadväznosti na uvedené, keď odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu [] vo vzťahu k návrhu otca na dočasné zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, bolo nutné rozhodnúť i o povinnosti matky prispievať na výživu maloletých detí, keďže v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti [] a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu [] vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo [] na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

32. Treba zdôrazniť, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje [] od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí vo veci samej, okrem prípadu, ak nevyhnutá miera je súčasne limitom schopností a možností povinného. Výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia, výživné v nevyhnutnej miere je určené len [] na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného.

33. V štádiu konania o nariadení neodkladného opatrenia zisťuje súd len elementárne skutočnosti, ktoré majú byť základom pre nariadenie neodkladného opatrenia. Samotný zákon obmedzuje rozsah určeného výživného len na nevyhnutnú mieru, ktorá vo vzťahu k rodičovi dieťaťa znamená jeho zaviazanie len na úhradu základných potrieb oprávnenej [] osoby - v danom prípade maloletého dieťaťa. V tomto štádiu konania (o návrhu otca [] na nariadenie neodkladného opatrenia) neboli osvedčené žiadne mimoriadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na určenie inej výšky vyživovacej povinnosti matky. Pre dočasné zabezpečenie základnej výživy maloletých detí podľa § 366 CMP preto postačuje uloženie povinnosti matky platiť výživné v nevyhnutnej sume, v rozsahu zákonom regulovaného minimálneho výživného - v súčasnosti v zmysle § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. [] o životnom minime za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma 99,56 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené nepľnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa. S prihliadnutím na uvedenú argumentáciu a fakt, že aktuálny príjem matky nebol v konaní osvedčený, je suma 50,00 eur [] na každé

dieťa neadekvátne, a preto odvolací súd návrh otca na určenie výživného matke
zvýšnej časti zamietol.

vo

34. V aktuálnom štádiu tohto konania teda odvolací súd po komplexnom posúdení všetkých tvrdení účastníkov konania dospel k záveru, že otec maloletých detí dostatočným spôsobom osvedčil potrebu neodkladnej úpravy vzťahov účastníkov konania vo vzťahu k otázke dočasného zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti, ktorej sekunduje rozhodnutie súdu o dočasne určenom výživnom matky na maloleté deti. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku I. z m e n i l spôsobom vyjadreným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

35. Styk maloletých detí s matky len v prítomnosti otca aktuálne odvolací súd nenariaďoval, keďže matka sa teraz so svojimi deťmi vôbec nekontaktuje (zdržiava sa na neznámom mieste v cudzine). Uvedenú otázku bude potrebné riešiť súdom prvej inštancie, či už ex offo alebo na návrh niektorého z rodičov, keď si to vyžiada aktuálna situácia v rodine. Rovnako pri zverení detí jednému z rodičov a za situácie, že žiaden z rodičov nie je obmedzený vo výkone svojich rodičovských práv, nie je v najlepšom záujme maloletých detí potrebné ani ustanoviť im starú matku za opatrovateľku. Pre potreby bežného života otcovi na to postačí splnomocnenie, ktoré jej udelí. Odvolací súd preto návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvýšnej časti zamietol.

36. Žiada sa dodať, že závery konštatované v tomto rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neprejudikujú rozhodnutie vo veci samej, v ktorom môžu byť vykonané dôkazy v širšom rozsahu na preukázanie tvrdených skutočností, ktorými sa bude prvoinštančný súd v plnej miere zaoberať.

37. O trovách odvolacieho konania krajský súd nerozhodoval, pretože v zmysle návrhu otca na súde prebieha aktuálne aj konanie vo veci samej, ktoré doposiaľ nie je skončené (§ 58 CMP).

38. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).